

Wyrok z dnia 14 stycznia 2009 r.

III PK 52/08

Ukończenie nauki przez ucznia, dla którego w arkuszu organizacyjnym szkoły przewidziane były godziny na naukę z uczniem objętym indywidualnym nauczaniem, jest równoznaczne ze zmianą organizacyjną powodującą zmniejszenie liczby oddziałów w rozumieniu art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.).

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Zbigniew Myszkowski, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 stycznia 2009 r. sprawy z powództwa Anny P. przeciwko Publicznej Szkole Podstawowej w K. o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Radomiu z dnia 18 czerwca 2008 r. [...]

o d d a l i ł skargę.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2008 r. [...] Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Radomiu oddalił apelację powódki Anny P. od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Grójcu z dnia 18 lutego 2008 r. [...], którym oddalono jej powództwo przeciwko Publicznej Szkole Podstawowej w K. o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne.

Rozstrzygnięcie zapadło po ustaleniu, że powódka, legitymująca się 30-letnim stażem w zawodzie, posiadająca uprawnienie do nauczania matematyki oraz historii, do chwili przejścia w stan nieczynny była zatrudniona w Szkole Podstawowej [...] w K. w wymiarze pełnego etatu. Na etat ten składało się: 12 godzin matematyki oraz 1 godzina kółka matematycznego, 2 godziny nauczania indywidualnego oraz 3 godziny

zajęć w świetlicy, co łącznie stanowiło 18 godzin. W okresie od 1 sierpnia 2006 r. do 31 lipca 2007 r. Anna P. przebywała na urlopie dla poratowania zdrowia. W roku szkolnym 2007/2008 szkołę ukończyła uczennica z nauczaniem indywidualnym (2 godziny tygodniowo), a nadto powódka nie posiadała uprawnień do prowadzenia zajęć w świetlicy. Z tego powodu w marcu 2007 r. dyrektor Szkoły zaproponował powódce zatrudnienie w następnym roku szkolnym w niepełnym wymiarze godzin pracy (13/18), na co powódka nie wyraziła zgody. Wobec tego władze Szkoły wystąpiły do Wójta Gminy S.B. z zapytaniem o możliwość uzupełnienia etatu lub dofinansowania 5 godzin brakujących powódce do pensum. Wójt Gminy nie wyraził jednak zgody na dofinansowanie oraz stwierdził, że nie ma możliwości uzupełnienia etatu powódki w innej szkole podległej Gminie. W dniu 17 maja 2007 r. wypowiedziano powódce umowę o pracę i pouczono ją o możliwości przejścia w stan nieczynny. W dniu 25 maja 2007 r. powódka wniosła powództwo o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, a w dniu 17 czerwca 2007 r. złożyła do pracodawcy wniosek o przeniesienie jej w stan nieczynny. Zgodnie z wnioskiem została przeniesiona w stan nieczynny, którego okres upływał z końcem lutego 2008 r.

Sąd Okręgowy wywiódł, iż zastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy w stosunku do powódki art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.) było uzasadnione. W ocenie Sądu skoro powódka nie wyraziła zgody na ograniczenie zatrudnienia, to w myśl art. 22 ust. 2 Karty Nauczyciela uprawniało to dyrektora szkoły do zastosowania art. 20 ust. 1 tej Karty. Sąd podkreślił, że z projektu organizacyjnego Szkoły na rok szkolny 2007/2008 wynika, iż w roku tym było 12 godzin matematyki i 1 godzina kółka matematycznego. Godzin historii, do której nauczania powódka miała także uprawnienia było 4. Te godziny powierzono jednak innemu nauczycielowi J.D. zgodnie z jej uprawnieniami. J.D. miała w związku z tym łącznie 18 godzin w wymiarze obowiązkowym i jedną godzinę ponadwymiarową z tytułu godzin pracy w świetlicy. Powierzenie godzin historii powódce spowodowałoby zatrudnienie powódki i J.D. w niepełnym wymiarze czasu pracy. Podobnie dwie osoby nie miałyby pensum, gdyby dyrektor Szkoły oddał nauczanie języka polskiego w jednej klasie J.D. i lekcje historii powierzył powódce. Pensum dyrektora wynosi 8 godzin. Tym samym, w ocenie Sądu Okręgowego, podział godzin dokonany w projekcie organizacyjnym Szkoły na rok 2007/2008 należy uznać za prawidłowy. Nadto Sąd Okręgowy zważył, że z art. 22 ust. 2 Karty Nauczyciela nie wynika, aby Szkoła miała ponosić ujemne konse-

kwencji braku zgody organu prowadzącego na dopełnienie etatu nauczyciela w innej szkole na jego terenie, ani też by miała obowiązek poszukiwania godzin na dopełnienie etatu w innych placówkach. W tych okolicznościach, w ocenie Sądu, przeniesienie powódki w stan nieczynny należy uznać za uzasadnione.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie: art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela, poprzez niewłaściwą wykładnię polegającą na uznaniu, że zmniejszenie liczby godzin wskutek ukończenia nauki przez ucznia z nauczaniem indywidualnym stanowi zmianę organizacyjną uniemożliwiającą dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć w szkole i stanowi przesłankę do rozwiązania stosunku pracy lub przeniesienia w stan nieczynny; art. 22 ust. 2 tej Karty, poprzez niewłaściwą wykładnię polegającą na uznaniu, że dopuszczalne jest ograniczenie pełnego wymiaru zajęć nauczycielowi mianowanemu, mimo że istnieją zarówno warunki do zatrudnienia nauczyciela w szkole w pełnym wymiarze zajęć, jak i warunki uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych w innej szkole prowadzonej przez ten sam organ oraz naruszenie art. 385 k.p.c. mające wpływ na wynik sprawy, poprzez bezpodstawne oddalenie apelacji powódki jako bezzasadnej.

Wskazując na powyższe powódka wniosła o uchylene zaskarżonego wyroku oraz uchylene poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez przywrócenie powódki do pracy na poprzednich warunkach, gdyż doszło do wygaśnięcia stosunku pracy wobec upływu sześciomiesięcznego okresu stanu nieczynnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest bezzasadna, a tym samym chybiony jest zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 385 k.p.c. Rację ma skarżąca, iż przeniesienie nauczyciela w stan nieczynny w toku procesu wszczętego odwołaniem od wypowiedzenia złożonego na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.) powoduje, że przedmiotem rozpoznania staje się roszczenie o przywrócenie na poprzednie warunki pracy i płacy związane z przeniesieniem w stan nieczynny (art. 477¹ § 1 k.p.c.) - por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2004 r., III PK 54/04 (OSNP 2005 nr 13, poz. 192). Wbrew jednak twierdzeniom skarżącej Sądy orzekały właśnie w zakre-

się powyższego roszczenia, i to żądanie, wbrew jej twierdzeniom, stanowiło podstawę zaskarżonego wyroku.

Niezasadne są także zarzuty naruszenia prawa materialnego. Po pierwsze, skarga niesłusznie wywodzi, iż zmiany organizacyjne w rozumieniu art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela nie mogą polegać na zmniejszeniu liczby godzin w arkuszu organizacyjnym szkoły z uwagi na ukończenie nauczania przez ucznia, dla którego było przewidziane nauczanie indywidualne. Na potrzebę wyodrębnienia organizacyjnego indywidualnego nauczania ucznia wskazują przepisy wydanego na podstawie art. 71b ust. 8 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz.U. Nr 175, poz. 1086). Zgodnie § 2 tego aktu dyrektor szkoły organizuje to nauczanie w sposób zapewniający wykonanie określonych w orzeczeniu o potrzebie indywidualnego nauczania zaleceń dotyczących warunków realizacji potrzeb edukacyjnych dziecka oraz form pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Zajęcia indywidualnego nauczania są prowadzone z uczniem przez jednego lub kilku nauczycieli szkoły, którym dyrektor powierzy prowadzenie tych zajęć, z tym, że prowadzenie zajęć indywidualnego nauczania z uczniami klas I-III szkoły podstawowej powierza się jednemu nauczycielowi (§ 3 ust. 2 tego rozporządzenia). W zależności od potrzeb zajęcia te prowadzi się w miejscu pobytu ucznia, w domu rodzinnym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Mogą być one organizowane odpowiednio z oddziałem w szkole albo indywidualnie w odrębnym pomieszczeniu w szkole, w zakresie określonym w orzeczeniu w odniesieniu do dziecka, którego stan zdrowia znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły (§ 3 ust. 4 i 5 tego rozporządzenia). Rozporządzenie określa także tygodniowy wymiar godzin zajęć indywidualnego nauczania (§ 8 tego rozporządzenia). Z całości przytoczonych unormowań wynika zatem, iż objęcie ucznia indywidualnym nauczaniem w większości przypadków wyszczególnionych w powoływanym rozporządzeniu *de facto* oznacza konieczność zorganizowania przez dyrektora szkoły swoistego indywidualnego oddziału do prowadzenia zajęć z uczniem, co jest uwidocznione w arkuszu organizacyjnym szkoły. W takich sytuacjach zatem, gdy uczeń objęty indywidualnym nauczaniem kończy naukę w szkole, należy przyjąć, że równo-

znaczące jest to że zmianą organizacyjną powodującą zmniejszenie liczby oddziałów w szkole w rozumieniu art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela.

Po drugie, niezasadny jest również zarzut naruszenia art. 22 ust. 2 Karty Nauczyciela. Okoliczność, iż w pozwanej Szkole nie ma możliwości zatrudnienia powódki w pełnym wymiarze zajęć należy bowiem do sfery ustaleń faktycznych, którymi Sąd Najwyższy jest w postępowaniu kasacyjnym związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Oznacza to konieczność przyjęcia, iż dyrektor Szkoły wobec braku wyrażenia przez powódkę zgody na ograniczenie zatrudnienia, mógł na podstawie art. 22 ust. 2 Karty Nauczyciela zastosować art. 20 ust. 1 tej Karty.

Należy również podnieść, iż o naruszeniu prawa nie może także świadczyć, podnoszona przez powódkę okoliczność, iż istniały warunki do uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych w innej szkole prowadzonej przez ten sam organ. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę podziela bowiem pogląd wyrażony w wyroku tego Sądu z dnia 8 grudnia 2005 r., I PK 94/05 (OSNP 2006 nr 21-22, poz. 320), że do trybu rozwiązania stosunku pracy na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela nie należy ani zasięgnięcie przez dyrektora szkoły informacji co do możliwości uzupełniającego zatrudnienia nauczyciela mianowanego, ani złożenie mu propozycji ograniczenia zatrudnienia (art. 22 ust. 1 tej ustawy). A zatem, skoro szkoła nie ma obowiązku poszukiwania godzin w innych placówkach na dopełnienie etatu nauczyciela, to bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy ma podnoszona w skardze kasacyjnej okoliczność, iż istniały warunki do uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć powódki w innej szkole prowadzonej przez tę samą Gminę.

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

=====